

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету
проф. Р.М. Постоловський
«___» _____ 2021 р.

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014.021 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МОВА І ЛІТЕРАТУРА
(АНГЛІЙСЬКА))»
для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»
на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра**

Схвалено вченою радою філологічного факультету
Протокол № 2 від 23 лютого 2021 р.

Голова вченої ради
філологічного факультету _____ проф. Г.І. Ніколайчук

Схвалено навчально-методичною комісією філологічного факультету
Протокол № 2 від 27 січня 2021 р.

Голова навчально-методичної комісії
філологічного факультету _____ доц. С.М. Нестерук

Голова фахової атестаційної комісії _____ проф. Г.І. Ніколайчук

Розробники: доц. Л.В. Гронь
ст. викл. Б.М. Синевич

Рівне – 2021

Програма фахового випробування зі спеціальності 014.02 «Середня освіта (Мова і література (англійська))» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра / Л. В. Гронь, Б. М. Синевич – Рівне : РДГУ, 2021. - 14 с.

Розробники:

Гронь Л.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання іноземних мов РДГУ

Синевич Б.М., старший викладач кафедри теорії та історії світової літератури РДГУ

Рецензенти:

Кваснецька Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання іноземних мов РДГУ

Нестерук С.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії та історії світової літератури РДГУ

Програма вступного іспиту з методики викладання англійської мови та зарубіжної літератури для вступників на здобуття ступеня вищої освіти магістра на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра визначає вимоги до рівня підготовки вступників у межах підготовки в закладі вищої освіти, зміст основних освітніх компетентностей, критерії оцінювання знань вступників, список рекомендованої літератури, інформаційний ресурс.

Розглянуто на засіданні кафедри методики викладання іноземних мов (протокол № 1 від 25 січня 2021 р.).

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	5
1. Методика викладання англійської мови	5
2. Методика викладання зарубіжної літератури	7
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	9
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10
ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС	13

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета фахового випробування з конкурсного предмета «Методика викладання англійської мови та зарубіжної літератури» - виявити рівень теоретичних знань та практичних вмінь і навичок абітурієнтів, які вступають на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем «магістр» спеціальності 014 «Середня освіта (Мова і література (англійська))» в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Контроль передбачає оцінювання двох аспектів навчальної діяльності абітурієнтів, а саме:

- **якості професійної підготовки**

Кінцевий продукт, що має практичне і професійне спрямування, оцінюється з огляду на його змістовність, оригінальність, відповідність майбутнім професійним та навчальним потребам виконавців, ступінь досягнення мети вступного іспиту тощо.

- **якості презентації**

Параметри оцінювання усної презентації результатів навчання є їх відповідність цілям і змісту фахового випробування, чіткість презентації, її послідовність і логічність, різноманітність застосованих прийомів, сформованість вмінь публічного мовлення, участь вступників у підготовці та проведенні презентації та подальшому обговоренні.

Вимоги до відповіді вступника.

На фаховому вступному випробуванні абітурієнти повинні продемонструвати глибокі знання теоретичних основ методики викладання англійської мови та зарубіжної літератури та науково-методичний підхід до розв'язання практичних методичних проблем навчання й виховання учнів.

Вступники повинні:

- знати загальні та спеціальні закономірності процесу навчання англійської мови як засобу спілкування, освіти, виховання й розвитку;
- володіти знаннями суміжних з методикою наук психолого-педагогічного й філологічного циклів;
- володіти знаннями про зміст і структуру педагогічної діяльності вчителя;
- знати найбільш відомі методичні напрями, системи і методи, форми та засоби навчання іноземної мови;
- вміло застосовувати різноманітні методи, форми, прийоми навчання та сучасні технічні засоби навчання в різних умовах для навчання всіх видів мовленнєвої діяльності;
- вміти аналізувати навчальний матеріал, виділяти в ньому об'єкти навчання, прогнозувати труднощі його засвоєння з урахуванням рівня мовленнєвої підготовки учнів, конкретного класу;
- вміти планувати і творчо конструювати навчальний процес в цілому, а також процес навчання конкретного навчального матеріалу (лексичного, граматичного, фонетичного, країнознавчого тощо);
- вміти планувати навчально-комунікативну діяльність учнів на уроці та в позакласній роботі, в тому числі в інтересах індивідуалізації та диференціації навчання;
- творчо вирішувати практичні методичні завдання у процесі навчання і виховання учнів, вносити до них методично правильні корективи з метою досягнення бажаного результату;
- знати завдання та мету викладання зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти; предмет, зміст, структуру курсу методики викладання зарубіжної літератури, професійні вимоги до вчителя зарубіжної літератури; принципи побудови програми з зарубіжної літератури з урахуванням вікового розвитку школярів;
- знати методи викладання зарубіжної літератури в українській школі;

- знати етапи, форми і шляхи вивчення творів зарубіжної літератури різних жанрів;
- знати типологію і методику уроку зарубіжної літератури в сучасній українській школі;
- знати критерії та способи оцінювання знань, умінь учнів із зарубіжної літератури;
- вміння аналізувати та інтерпретувати художній твір;
- вміння планувати роботу вчителя;
- вміння організувати самостійну та дослідницьку роботу учнів на уроках зарубіжної літератури.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове випробування проходить у кілька етапів:

- на початку засідання голова фахової комісії розпечатує пакет з варіантами білетів, що виносяться на вступне фахове випробування;
- складання плану і тез виступу на екзамені за заданою проблемою; тривалість підготовки – 60 хв.;
- усна співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету;
- обговорення членами фахової комісії відповідей та оголошення оцінки вступникам.

Білет фахового випробування містить три питання у відповідності до програми: перше – теоретичне питання з методики викладання англійської мови, друге - виконання практичного методичного завдання з методики викладання англійської мови, третє-питання з методики викладання зарубіжної літератури.

І питання (відповідь на теоретичне питання з методики викладання англійської мови) має на меті виявити рівень засвоєння теоретичних знань з курсу методики викладання англійської мови.

Головною вимогою до рівня теоретичної підготовки є ґрунтовне знання вступниками провідних концептуальних теорій викладання. Відповідь з методики навчання англійської мови повинна підтвердити повноту знань категорійно-понятійного апарату методики як науки, нових підходів до трактування окремих понять, розуміння їх сутності, а також знань фактів, термінології, структур, принципів, законів, закономірностей, методів, засобів навчання і виховання. Крім того, абітурієнти повинні показати знання педагогічних і психологічних явищ та процесів, продемонструвати методичну грамотність.

Відповідь на теоретичне питання повинна відповідати змісту; бути повною, ґрунтовною і доказовою; термінологічно коректною.

Орієнтовні теоретичні питання з методики викладання англійської мови

- Охарактеризуйте предмет методики навчання іноземних мов як науки, її зв'язок із суміжними науками.
- Назвіть методи наукового дослідження в методиці навчання іноземних мов. Охарактеризуйте експеримент як основний метод наукового дослідження, об'єкти методичного експерименту.
- Розкрийте сучасні методичні принципи навчання іноземних мов.
- Охарактеризуйте чотирикомпонентну мету навчання іноземних мов у СНЗ. Розкрийте поняття іншомовної комунікативної компетенції.
- Охарактеризуйте основні компоненти змісту навчання іноземних мов.
- Охарактеризуйте вправи для формування іншомовної комунікативної компетенції: поняття “вправа”, “структура вправи”. “класифікація вправ”.
- Охарактеризуйте основні та факультативні компоненти навчально-методичного комплексу з іноземної мови для СНЗ.

- Розкрийте методику формування іншомовної фонетичної компетенції: мету і зміст навчання вимови, принцип апроксимації, основні типи і види вправ для формування слуховимовних навичок.
- Розкрийте методику формування іншомовної лексичної компетенції: мету і зміст навчання лексики, поняття “активний” і “пасивний” лексичний мінімум, різні способи семантизації лексичних одиниць.
- Охарактеризуйте етапи роботи з лексичним матеріалом, типи і види вправ для засвоєння лексичного мінімуму.
- Розкрийте поняття “потенціальний словник”, назвіть його джерела, типи і види вправ для формування потенціального словника учнів.
- Розкрийте методику формування іншомовної граматичної компетенції: мету і зміст навчання граматичного матеріалу, етапи ознайомлення з ГС активного мінімуму, типи і види вправ для їх засвоєння.
- Розкрийте мету і зміст навчання інтонації, охарактеризуйте типи і види вправ для формування рецептивних і репродуктивних інтонаційних навичок.
- Розкрийте поняття “активний” і “пасивний” граматичний мінімум. Охарактеризуйте типи і види вправ для засвоєння ГС пасивного граматичного мінімуму.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в аудіюванні: мету і зміст навчання, суть аудіювання як виду мовленнєвої діяльності, труднощі аудіювання, способи презентації аудіотекстів.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в діалогічному мовленні: мету і зміст навчання, використання навчально-мовленнєвих ситуацій, систему вправ для навчання діалогічного мовлення.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в монологічному мовленні, мету і зміст навчання, систему вправ для навчання монологічного мовлення.
- Розкрийте методику навчання техніки читання: поняття “техніка читання”, труднощі навчання, методи навчання техніки читання англійською мовою, типи і види вправ для навчання техніки читання.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в читанні: мету і зміст навчання читання, особливості навчання різних видів читання.
- Розкрийте методику навчання техніки письма: поняття “техніка письма”, труднощі навчання, типи і види вправ для навчання графіки та орфографії.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в письмі: мету і зміст навчання письма як виду мовленнєвої діяльності, систему вправ для навчання письма.
- Охарактеризуйте комунікативний метод навчання: принципи навчання, характерні навчальні прийоми.
- Охарактеризуйте організаційні форми навчально-виховного процесу з іноземної мови. Розкрийте вимоги до сучасного уроку іноземної мови, типологію уроків.
- Розкрийте методику контролю рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції: функції, об’єкти, види і форми. Вимоги до контролю знань, навичок і вмінь з іноземної мови, оцінювання навчальних досягнень учнів.
- Охарактеризуйте тест як засіб контролю у навчанні іноземних мов: поняття “тест”, структура тесту, типи, види тестів і методику використання.
- Розкрийте мету, зміст і форми позакласної роботи з іноземної мови.
- Розкрийте особливості планування навчально-виховного процесу з іноземної мови: види планів, планування уроків іноземної мови на різних ступенях навчання.
- Охарактеризуйте типологію засобів навчання за різними критеріями. Розкрийте переваги використання фонограми та відеофонограми.

II питання (виконання практичного методичного завдання) спрямоване на перевірку рівня володіння професійно-методичними вміннями і навичками операційного рівня. Вступник повинен продемонструвати науково-методичний підхід до розв’язання

практичних методичних проблем навчання й виховання учнів, точність виконання практичного завдання, здатність до обґрунтування методичних рішень.

Типові практичні завдання з методики викладання англійської мови

- Наведіть приклади реалізації загально-методичних принципів під час навчання лексичного матеріалу.
- Сформулюйте практичні, освітні, розвиваючі та виховні цілі одного з уроків за підручником для старшої школи.
- Наведіть методичні прийоми, що використовуються на етапі презентації нового звука в початковій школі.
- Назвіть методичні прийоми, що використовуються на етапі презентації/тренування у вживанні лексичних одиниць в старшій школі.
- Визначте способи семантизації лексичних одиниць (список лексичних одиниць додається).
- Наведіть приклад лексичної підстановчої таблиці для основної школи.
- Наведіть приклади трьох вправ для формування потенціального словника учнів старшої школи.
- Назвіть методичні прийоми, що використовуються на етапі презентації/тренування у вживанні граматичної структури в основній школі.
- Наведіть приклади трьох умовно-комунікативних вправ для навчання граматичного/лексичного матеріалу.
- Наведіть приклади трьох некомунікативних вправ для навчання граматичного/лексичного матеріалу.
- Наведіть три приклади формулювання практичних цілей навчання граматичного матеріалу.
- Наведіть приклади трьох вправ для навчання пасивного граматичного матеріалу в старшій школі.
- Наведіть приклади передтекстових завдань для навчання аудіювання/читання в основній школі.
- Наведіть приклади післятекстових завдань для навчання читання тексту.
- Наведіть приклади трьох вправ для навчання каліграфії та орфографії.
- Наведіть приклади трьох вправ для навчання написання листа з опорою на графічно-вербальну схему.
- Наведіть приклади трьох вправ для контролю розуміння аудіотексту.
- Наведіть приклади трьох комунікативних вправ для навчання монологічного/діалогічного мовлення.
- Наведіть приклад структурно-мовленнєвої схеми для побудови мікро монологу/мікродіалогу.
- Наведіть приклади трьох вправ для навчання діалогічного мовлення з використанням рольової гри.
- Наведіть приклади трьох вправ з використанням зорової наочності у початковій школі.

III питання (Методика викладання зарубіжної літератури) спрямоване на перевірку засвоєних знань та сформованих умінь з курсу методики викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

Орієнтовні питання з методики викладання зарубіжної літератури

- Методи та прийоми вивчення зарубіжної літератури за традиційною класифікацією.

- Аналіз програми загальноосвітньої школи із зарубіжної літератури. Методичний коментар до програми.
- Специфіка вивчення епічного твору у курсі зарубіжної літератури (на прикладі новели Ф.Кафки "Перевтілення" або за вибором студента).
- Мистецтво слова як школа розвитку, мовлення учнів (жанри письмових висловлювань на уроках зарубіжної літератури).
- Методика організації виразного читання і його оцінювання за 12-ти бальною системою у сучасні українській школі.
- Альтернативна класифікація типів уроків зарубіжної літератури, її методична доречність.
- Специфіка вивчення теорії літератури в контексті оригінально-перекладних варіантів художнього твору.
- Вивчення інтелектуального роману у курсі зарубіжної літератури.
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів за 12-бальною системою на уроках зарубіжної літератури.
- Предмет, зміст та завдання методики зарубіжної літератури як науки.
- Робота над образом епічного твору (на прикладі оповідання А.П.Чехова "Людина у футлярі").
- Дослідницький метод вивчення літературного твору, його цілі. Види навчальної діяльності учні на уроці. Компаративний аналіз художніх творів як елемент дослідницького методу. (Відповідь ілюструвати програмно-навчальним матеріалом 9 класу).
- Специфіка вивчення літературних творів: вивчення лірики Ш.Бодлера, Уолта Вітмена у 10 класу. Поняття про верлібр. Виразне читання поезії напам'ять.
- Вивчення байки у 6-му класі в курсі зарубіжної літератури. Знання, уміння школярів, пов'язані вивченням байки. Читання байки напам'ять.
- Вивчення життєвого творчого шляху письменника (поета), його мета. Зв'язок світогляд письменника з його творчістю (Ш.Бодлер, А.Камю, М.Лермонтов, Л.Толстой).
- Шляхи аналізу літературних творів, їхня методична доцільність та недоліки. (Відповідь ілюструвати творами О.Гріна, А.Чехова).
- Аналіз програми загальноосвітньої школи із зарубіжної літератури за ред. д.ф.н. проф. Д.В.Затонського (9-11 кл.) з точки зору реалізації у ній навчально-методичної ідеї розвитку мовлення школярів.
- Текстуння як складова частина оцінювання знань та умінь учнів з зарубіжної літератури.
- Репродуктивний метод вивчення зарубіжної літератури, прийоми поданого методу, вид навчальної діяльності школярів. (Відповідь ілюструвати романом А.Камю "Сторонній", поданим у програмі для додаткового читання).
- Паратекст як форма додаткової інформації на уроках зарубіжної літератури (використання фонових знань).
- Засвоєння теоретичних знань про вірш на прикладі програмного матеріалу 7-8 кл.: А.Міцкевич, Омар Хайям, М.Лермонтов. Читання поезій напам'ять.
- Вивчення літератури доби Відродження у 8 кл. Поняття теорії літератури, пов'язані з літературою означеної епохи.
- Проблеми аналізу та інтерпретації художнього твору на уроках зарубіжної літератури.
- Альтернативна класифікація методів дослідження зарубіжної літератури. Сучасне літературознавство про методи вивчення літератури.
- Вивчення драматичного твору у курсі зарубіжної літератури (Г.Ібсен "Ляльковий дім").

- Аналіз художнього твору "вслід за автором", його переваги та можливі недоліки. (Відповідь ілюструвати твором В.Короленка "Діти підземелля" або твором О.Купріна "Гранатов и браслет").
- Методичні форми вивчення біографії письменника на уроках зарубіжної літератури.
- Методи та прийоми роботи над драмою у курсі зарубіжної літератури. (На прикладі драмі дискусії Б.Шоу "Пігмаліон").
- Вивчення західної драматургії другої половини ХХ століття: Фрідріх Дюрренматт "Гостина старі дами".
- Традиційна класифікація типів уроків зарубіжної літератури, їх методична доцільність використанні

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Результати фахового вступного випробування оцінюються за 200-бальною шкалою.

Виділені такі рівні компетентності.

I рівень – початковий. Відповіді вступника на теоретичні питання елементарні, фрагментарні, зумовлюються початковими уявленнями про сутність психолого-педагогічних та методичних категорій. У відповідях на практичні та творчі завдання вступника не виявляє самостійності, демонструє невміння аналізувати діяльність учасників навчально-виховного процесу, приймати рішення.

II рівень – середній. Вступник володіє певною сукупністю теоретичних знань, практичних умінь, навичок, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями здійснювати пошукову, евристичну діяльність, самостійно здобувати нові знання.

III рівень – достатній. Вступник знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вмє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.

IV рівень – високий. Передбачає глибокі знання з педагогіки, психології та методик дошкільної освіти, ерудицію, вміння застосовувати знання творчо, здійснювати зворотній зв'язок у своїй роботі, самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Відповідь вступника свідчить про його уміння адекватно оцінити власні здібності, можливості, рівень домагань, психологічні особливості; вибрати найефективніший варіант поведінки в тій чи іншій ситуації; регулювати власні емоційні стани, долати критичні педагогічні ситуації тощо.

При оцінюванні враховуються:

- Наявність достатніх знань теоретичного матеріалу із поставлених запитань;
- Ступінь глибини їх осмислення;
- Розподіл матеріалу в потрібній послідовності, необхідній для доказової і переконливої відповіді;
- Досить вільне і широке застосування точних прикладів, що аргументують позначені теоретичні положення;
- Вміння орієнтуватися в матеріалі, суміжному із поставленою теоретичною проблемою;
- Розуміння цілей та актуальності вивчення та застосування на практиці теоретичних знань;
- Рівень культури мовного оформлення відповіді в науковому стилі усного викладу.

**Таблиця відповідності рівнів компетентності значенням 200-бальної шкали оцінювання
відповідей вступників під час фахового випробування**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий відповіді вступника невірні, фрагментарні, демонструють нерозуміння програмового матеріалу в цілому	0-99	незадовільно
Середній відповіді вступника визначаються розумінням окремих аспектів питань програмного матеріалу, але характеризується поверховістю та фрагментарністю, при цьому допускаються окремі неточності у висловленні думки	100-149	задовільно
Достатній відповіді вступника визначаються правильним і глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу, але при цьому допускаються окремі неточності непринципового характеру	150-179	добре
Високий відповіді вступника визначаються глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу.	180-200	відмінно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Методика викладання англійської мови

1. Бігич О.Б. Вправи з навчання техніки читання та письма англійською мовою на початковому ступені. – К.: Ленвіт, 2000. – 64 с.
2. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи. – К.: Ленвіт, 2006. – 200 с.
3. Виробничі функції, типові задачі діяльності та вміння учителя іноземної мови (спеціаліста) / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 96 с.
4. Державна національна програма "Освіта". Україна ХХІ століття. - К.: Райдуга, 1994.- 61 с.
5. Державний освітній стандарт з іноземної мови (загальна середня освіта)V-IX класи /керівн.автор.колективу С.Ю.Ніколаєва. - К.: Ленвіт, 1998.-32 с.
6. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. - докт. пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва.-К.: Ленвіт, 2003.-273 с.
7. Книга вчителя іноземної мови: Довідково-методичне видання / Упоряд. О.Я. Коваленко, І.П. Кудіна. – Харків: ГОРСІНГ ПЛЮС, 2005. – 240 с.
8. Контрольні завдання з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Посібник для студентів. /Кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої та М.І.Солов'я / – К.: Ленвіт, 2002. – 356 с.
9. Концепція навчання іноземних мов у середній загальноосвітній 12-річній школі, English. – 2003. - № 34. - С.2-5.
10. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. 12-бальна система. – К., 2000. – 126 с.
11. Маслыко Е.А. Настольная книга преподавателя иностранного языка. – Минск, 2000. – С. 12 – 28.
12. Методика навчання іноземної мови в середніх навчальних закладах у таблицях/ За ред. С.В. Гапонової. – К.: Ленвіт, 2000. – 100 с.

13. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.
14. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: Курс лекцій /за ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2011. – 344 с.
15. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх закладах: підручник / Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко та ін. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 328 с.
16. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
17. Науково-методичний журнал "Іноземні мови". - К.: Ленвіт (усі номери).
18. Ніколаєва С.Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. – Київ: Ленвіт, 2004. – 320 с.
19. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики Викладання іноземних мов (схеми і таблиці): Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.
20. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов: Посібник. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.
21. Ніколаєва С.Ю., Петрашук О.П. Тестовий контроль лексичних навичок аудіювання. – К.: Ленвіт, 1997. – С. 20-66.
22. Пассов Е.И. Коммуникативное иноязычное образование: готовим к диалогу культур. – Минск: Лексис, 2003. – 217 с.
23. Петрашук О.П. Види тестового контролю у навчанні іноземної мови в середніх навчальних закладах// Іноземні мови. – 1998. - № 1. – С. 15-18.
24. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: Посібник. Вид. 2-е, доп. і переробл. / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2004. – 360 с.
25. Редько В.Г. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи. – К.: Генеза, 2007. – 136 с.
26. Роль письма у процесі навчання іноземної мови/І.В. Загорулько // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. — 2007. — N 33. — С. 73-76.
27. Роман С.В. Планування та аналіз навчального процесу з іноземної мови у початковій школі. – Горлівка: ГДПШМ, 2003. – 108 с.
28. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі. – К.: Ленвіт, 2005. – 208 с.
29. Скалкин В.Л. Коммуникативные упражнения на английском языке. – М.: Просвещение, 2003. – 123 с.
30. Структурно-логічні схеми і таблиці з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Навчальний посібник /Укладачі С.Ю.Ніколаєва, С.В. Гапонова та ін. – К.: Ленвіт, 2004. – 208 с.
31. Сучасна технологія навчання іншомовного матеріалу в середніх навчальних закладах/За ред. С.Ю. Ніколаєвої: - К.: Ленвіт, 1996. С. 43-79.
32. Тарнопольский О.Б. Обучение этикету повседневного, педагогического и делового общения в языковом вузе: предисловие к исследованию// Іноземні мови.-1999.-№ 1.- С. 29-32.
33. Тести для всіх, хто вивчає іноземні мови / Укл. Г.І. Артемчук, С.Ю. Ніколаєва та ін. – К.: Ленвіт, 2003. – 168 с.
34. Хоменко Е.Г., Овсієнко Т.П. Тиждень англійської мови в початковій школі// Іноземні мови.- 1999.-№ 1.-С.46-50.
35. Чинні Програми з іноземної мови для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов.
36. Шерстюк О.М. Як аналізувати сучасний підручник// Іноземні мови. – 1999. - № 3. – С. 65-68.
37. Шостак Т.Г. Вірші та римування на уроці англійської мови// Іноземні мови. – 2000. - №2 – С. 12-14.
38. Bowen T., Marks J. Inside teaching. – Oxford: Macmillan Education, 2005. – 176 p.

39. IATEFL - Ukraine, Newsletter (all issues).
40. Klippel F. Keep talking. – Cambridge: CUP, 2005. – 202 p.
41. One-month in-service training course for English language teachers. – The British Council, 2005.

Методика викладання зарубіжної літератури

1. Андронік А.В. Світова новела від античності до ХХ століття: Методичні розробки уроків для 6-11 класів. - К.: Бібліотека тижневика "Зарубіжна література", 1997.
2. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст./ Центр гум. досл. ЛДУ ім. І. Франка. Наук, т-во ім. Шевченка: За ред. М. Зубрицької. - Львів: Літопис, 1996. - 634 с.
3. Вахрушев В.С. Уроки мировой литературы в школе: 5-11 кл.: Книга для учителя/ Под ред. В.П. Журавлева. -М.: Просвещение, 1995.-228 с.
4. Вивчення зарубіжної літератури у 5-6 класах: Метод, посібник для вчителів/А.М. Лісовський, С.О. Пультер, С.І. Сафарян; За ред. А.М. Лісовського-К.: Вежа, 1997.-144с.
5. Волощук Е., Бегун Б. Технэ майевтика//Тема.-1997.-№1-2.
6. Вульфсон Б.Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге ХХІ века.- М.: Изд-во УРАО, 1999.-208с.
7. Джурицкий А.Н. Зарубежная школа: Современное состояние и тенденции развития. -М.: Владос-1993-95с.
8. Зарубежная литература для школьников. Энциклопедия. Хрестоматия: В 2-х т./Сост. Н.В. Вадченко, Н.В. Хаткина. - Донецк: Сталкер, 1996.
9. Зарубежная литература эпохи классицизма и Просвещения: Книга для чтения. -М.: Школа-Пресс, 1994.
10. Ю.Ильин Е.Н. Рождение урока. -М.: Педагогика, 1986.-176с.
11. П.Ильин Е.Н. Герой нашего урока. -М.: Педагогика, 1991.-118с.
12. Изучение зарубежной литературы в средней школе (методическое письмо). - К.: Рад. школа, 1982. - 85с.
13. Капская А.И. Выразительное чтение на уроках литературы в 5-7 классах. -К.: Рад. школа, 1979. -154с.
14. Методика преподавания литературы: Пособие для студентов и преподавателей/Под ред. О.Ю. Богдановой, В.Г. Маранцмана. - В 2-х частях. - В.: Владос, 1995.
15. Мірошниченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: Підручник для студентів-філологів. - К.: Ленвіт, 2000. - 240с.
16. Муравьева Н.И. Зарубежная литература. Пособие для учащихся. - К.: Радянська школа, 1984. - 228с.
17. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму. -К.: Заповіт, 1997. -464с.
18. Нартов К.М. Взаимосвязи отечественной и зарубежной литератур в школьном курсе: Кн. для учителя. -М.: Просвещение, 1986. - 191с.
19. Платон. Диалоги. - М: Мысль, 1986. - 607с.
20. Програми середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання: Зарубіжна література.-5-11 класи. -К.: Освіта, 1995 - 63с.
21. Пронкевич О.В., Ситченко А.Л. Вивчення зарубіжної літературної казки у 5-му класі. - К.: Віпол, 1996.
22. Рыбникова М.А. Очерки по методике литературного чтения. - М.: Просвещение, 1985. - 168с.
23. Скуратівський В.Л. Етюди з світової літератури: Матеріали до уроків у старших класах в курсі "Зарубіжної літератури". - К.: Навчальні посібники, 1995. - 70с.

28. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. - К.: Педагогічна преса (щомісячний науково-методичний журнал).
29. Зарубіжна література в навчальних закладах. - К.: Етносфера (щомісячний науково-методичний журнал).
30. Шкільні підручники із зарубіжної літератури для 5-11 класів.
32. Я иду на урок литературы: 9 кл. : Книга для учителя / Ред.-сост. С.В. Волков. М.: Первое сентября, 2000.

Інформаційний ресурс

1. Всесвіт: фаховий журнал світової літератури. – К.: Видавничий дім «Всесвіт»: <http://vsesvit-journal.com>
2. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України. – К.: Педагогічна преса; Всесвітня література в сучасній школі: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (з 2012 р.). – К.: Педагогічна преса: <http://pedpresa.com.ua/magazines/view/4/>
3. Зарубіжна література в школах України: науково-методичний журнал. – К.: Антросвіт: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/zlvsh/index
4. Вікно в світ. Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання: науково-методичний журнал. – К.: Незалежний центр наукових досліджень зарубіжної літератури.
5. Всесвітня література та культура: науково-методичний журнал. – К.: Антросвіт.
6. Зарубіжна література в школі: науково-методичний журнал. – Харків : Основа.
7. Слово і Час: науково-теоретичний журнал. – К.: Національна академія наук України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка, Національна спілка письменників України: <http://www.slovoichas.in.ua>
8. Бібліотека світової літератури – оригінали та переклади (Library of the world literature – original texts and translations): <http://ae-lib.narod.ru>.
9. Державна бібліотека України для юнацтва: <http://www.4uth.gov.ua/>
10. Національна бібліотека України для дітей: www.chl.kiev.ua/.
11. Національна парламентська бібліотека України: <http://www.nplu.org/>
12. Львівська обласна бібліотека для дітей : <http://kazkar.at.ua/lodb.org.ua/>
13. Електронна бібліотека української літератури (зарубіжна література): <http://ukrlib.com>
14. Бібліотека українського центру: <http://ukrcenter.com>.
15. Штейнбук, Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі [Електронний ресурс] / Ф. М. Штейнбук. - К.: Кондор, 2007.
16. Encyclopædia Britannica [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – 2019. – Режим доступу: <http://www.britannica.com> (дата звернення 15.01.2019) – Назва з екрана.
17. British Council Україна [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – 2019. – Режим доступу: <http://www.britishcouncil.org.ua/> (дата звернення 15.01.2019) – Назва з екрана.
18. Освітній сайт КНЛУ, кафедра методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій (режим доступу: <http://m.knlu.edu.ua/course/index.php?categoryid=13>)
19. Репозитарій КНЛУ, кафедра методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій (режим доступу: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/30>)
20. Проблеми освіти (режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua>)
21. Проблеми науки (режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka>)
22. Законодавство (режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npahttps://ru.osvita.ua/legislation/>)
23. Реформа середньої освіти <http://nus.org.ua>
24. The official Bologna Process website July 2007 - June 2010 (режим доступу: <http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/>)

25. The official Bologna Process website after June 2010 (режим доступу: http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/bologna-process_en.htm <https://www.ehea.info>)
26. Національний Болонський Центр, Україна (Режим доступу: [http://bologna-centr.at.ua/index/ukraina i bolonskij process/0-19](http://bologna-centr.at.ua/index/ukraina_i_bolonskij_process/0-19)
27. European Centre for Modern Languages of the Council of Europe (режим доступу: <http://www.ecml.at/>)
28. (Council of Europe, Education and Languages, Language Policy (режим доступу: http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/default_fr.asp)
29. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
30. Британська Рада в Україні: <http://www.britishcouncil.org/ukraine>
31. Ресурсний центр для викладачів англійської мови (Києво-Могилянська Академія): <http://www.ukma.edu.ua/index.php/news/538-resursni-tsentr-im-zhanet-demire-v-naukma-zapros hue-na-tsikavi-programi-ta-podiji>
32. Український центр оцінювання якості освіти: <http://testportal.gov.ua>
33. Професійний журнал для вчителів «Відкритий урок»: <http://osvita.ua/>
34. Професійний журнал для вчителів «Иностранные языки в школе» http://www.flsmozaika.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=8
35. Інтернет-видання для вчителя «Иностранные языки» <http://iyazyki.ru/redsovet-kollegiya/>
36. Науково-методичний журнал «Иноземні мови» <http://fl.knlu.edu.ua/>